

Datum:

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 20. Statuta OTP banke Srbija od 31.01.2022. godine, Upravni odbor Banke usvaja:

PRAVILNIK O RAZVRSTAVANJU KLIJENATA

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom o razvrstavanju klijenata (u daljem tekstu: Pravilnik) koji je sastavni deo Pravila poslovanja za investicione usluge i aktivnosti i dodatne usluge OTP banke Srbija (u daljem tekstu: Pravila poslovanja) se uređuje postupanje prilikom pružanja investicionih i dodatnih usluga, odnosno obavljanja investicionih aktivnosti u vezi sa kategorizacijom klijenata.

2. POJMOVI

Član 2.

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sledeća značenja:

- **Zakon** je Zakon o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 129/2021);
- **Komisija za hartije od vrednosti** (u daljem tekstu: „**Komisija**“) je nezavisna i samostalna regulatorna i nadzorna institucija Republike Srbije koja vrši javna ovlašćenja u skladu sa nadležnostima propisanim Zakonom;
- **Kreditna institucija** je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju prudencijalna pravila za kreditne institucije, odnosno u Republici Srbiji kreditna institucija je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju banke, odnosno u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju kreditne institucije;
- **Banka - OTP banka Srbija** je Kreditna institucija u smislu Zakona, koja ima dozvolu Narodne banke Srbije za obavljanje delatnosti bankarskog poslovanja u skladu sa Zakonom o bankama i koja je dobila dozvolu Komisije za hartije od vrednosti za obavljanje delatnosti investicionog društva;
- **Odeljenje tržišta kapitala** je poseban organizacioni deo Kreditne institucije namenjen obavljanju investicionih usluga iz člana 2. stav 1. tačke 2) i 3) Zakona. Banka u okviru poslovne delatnosti, odnosno Odeljenje tržišta kapitala, u okviru svojih nadležnosti, obavlja dodatne usluge iz člana 2. stav 1. tačka 3) podtačke (2) i (4) Zakona za koje nije potrebna dozvola Komisije;
- **Klijent** je svako pravno ili fizičko lice kome Banka pruža Usluge;

- **Finansijski instrumenti** su:
  1. Prenosive hartije od vrednosti;
  2. Instrumenti tržišta novca;
  3. Jedinice institucija kolektivnog investiranja;
  4. Opcije, fjučersi (terminski ugovori), svopovi, kamatni forvardi (nestandardizovani kamatni terminski ugovori) i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, ili prinose, emisione jedinice kao i svi drugi izvedeni finansijski instrumenti, finansijski indeksi ili finansijske mere koje je moguće namiriti fizički ili u novcu;
  5. Opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i koji:
    - a) Moraju biti namireni u novcu, ili
    - b) Mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora;
  6. Opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uslovom da su predmet trgovanja na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u, izuzev veleprodajnih energetske proizvoda kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
  7. Opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u podtački (6) ove tačke i nemaju poslovnu namenu, a imaju obeležja drugih izvedenih finansijskih instrumenata;
  8. Izvedeni finansijski instrumenti za prenos kreditnog rizika;
  9. Finansijski ugovori za razlike;
  10. Opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na klimatske varijable, troškove prevoza, stope inflacije ili druge službene, ekonomske i statističke podatke, a koji moraju biti namireni u novcu ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i merne jedinice koje nisu navedene u ovoj tački, a koji imaju odlike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, imajući u vidu, između ostalog, da li se njima trguje na regulisanom tržištu, OTP-u ili MTP-u;
  11. Emisione jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica za koje je utvrđeno da su u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte;
- **Trajni nosač podataka** je sredstvo koje:
  - 1) Omogućava klijentu čuvanje podataka koji su njemu lično upućeni tako da mu budu lako dostupni za buduću upotrebu u periodu koji odgovara svrsi čuvanja tih podataka;
i
  - 2) Omogućava neizmenjenu reprodukciju tako sačuvanih podataka.

3. KATEGORIZACIJA KLIJENATA

3.1 Kategorizacija klijenta

Član 3.

Banka je dužna da, pre pružanja usluge, klijenta razvrsta u kategoriju profesionalnih ili određenih profesionalnih ili malih investitora (klijenata). Banka sprovodi kategorizaciju, u skladu sa Pravilima poslovanja i ovim Pravilnikom, a na osnovu informacija koje su dostupne u vezi sa klijentovim:

- 1) investicionim ciljevima;
- 2) znanjem i iskustvom;
- 3) finansijskom pozicijom.

Kada utvrdi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji klijenata, Banka je dužna da preduzme odgovarajuće mere radi promene kategorije klijenta.

Profesionalni investitori su dužni da blagovremeno obaveste Banku o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na promenu utvrđene kategorije.

Banka je dužna da svakog klijenta, putem trajnog nosača podataka, obavesti o:

- 1) kategoriji klijenata u koju je razvrstan;
- 2) nivou zaštite interesa koji će mu biti pružen;
- 3) mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenata, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

3.2 Profesionalni investitor

Član 4.

Profesionalnim investitorom u vezi sa svim Uslugama, kao i Finansijskim instrumentima, u skladu sa Zakonom, smatraju se:

- 1) lica koja podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora kako bi poslovala na finansijskom tržištu, uključujući:
  - (1) kreditne institucije (banke);
  - (2) investiciona društva;
  - (3) druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora;
  - (4) društva za osiguranje;
  - (5) institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje;
  - (6) dobrovoljni penzijski fondovi i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima;
  - (7) dileri robe i robnih derivata;
  - (8) drugi institucionalni investitori;
  - (9) drugi investitori koji se smatraju profesionalnim u skladu sa propisima EU;
- 2) pravna lica koja ispunjavaju najmanje dva od sledećih uslova:
  - (1) ukupna imovina iznosi najmanje 20.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
  - (2) godišnji poslovni prihod iznosi najmanje 40.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
  - (3) sopstveni kapital u iznosu od najmanje 2.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;

- 3) Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, kao i druge države ili nacionalna i regionalna tela, Narodna banka Srbije i centralne banke drugih država, međunarodne i nadnacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka i druge, slične, međunarodne organizacije;
- 4) drugi institucionalni investitori čija je glavna delatnost ulaganje u finansijske instrumente, uključujući lica koji se bave sekjuritizacijom sredstava, ili drugim transakcijama finansiranja.

Banka može klijentu, na njegov zahtev, omogućiti tretman sa višim nivoom zaštite, odnosno tretman koji imaju mali investitori, klijenti koji nisu profesionalni investitori.

Banka je dužna da lice iz stava 1, pre pružanja usluge, a na osnovu informacija o takvom licu koje su Banci dostupne, obavesti da se smatra profesionalnim investitorom i da će biti tretiran kao takav, ukoliko se Banka i investitor ne sporazumeju drugačije.

Banka je dužna da obavesti profesionalnog investitora o mogućnosti izmene dogovorenih uslova kako bi obezbedio viši nivo zaštite svojih interesa, s tim što je odgovornost na ovom klijentu da zatraži viši nivo zaštite svojih interesa kada smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima svojstvenim nekoj investiciji.

Viši nivo zaštite interesa se obavezno pruža kada profesionalni investitor zaključi ugovor u pisanoj formi sa Bankom kojim precizira da ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor, a takav ugovor mora jasno da odredi da li se odnosi na jednu ili više usluga, odnosno transakcija ili na jedan ili više vrsta proizvoda odnosno transakcija.

3.3 Mali investitor

Član 5.

Mali investitor je svaki klijent Banke koji nije razvrstan u kategoriju profesionalnih investitora.

Banka sve klijente koji nisu razvrstani u kategoriju profesionalnih investitora tretira kao male investitore, kao i sve klijente, fizička lica.

Mali investitor ima viši stepen zaštite od profesionalnog investitora, što se odnosi na sledeće:

- 1) Banka procenjuje podobnost ulaganja malog investitora u određeni finansijski instrument na osnovu njegovog znanja i iskustva u oblasti investiranja i po potrebi ga upozorava na mogućnost da ne razume sve rizike koje bi preuzeo tim ulaganjem i da finansijski instrument ili usluga nisu podobni za njega;
- 2) Banka drži finansijske instrumente ili novčana sredstva malog investitora, dužna je da klijentu pruži informacije u vezi zaštite finansijskih instrumenata i novčanih sredstava, što se odnosi na pravo na obeštećenje od strane Fonda za zaštitu investitora u propisanim slučajevima;
- 3) kada Banka izvršava nalog malog investitora, postizanje najpovoljnijeg ishoda utvrđuje se i u odnosu na ukupne troškove same transakcije.

3.4 Zahtev profesionalnog investitora (klijenta) za promenu kategorije klijenta

Član 6.

Profesionalni investitor koji smatra da nije u stanju da pravilno proceni, odnosno upravlja rizicima koji karakterišu određenu investiciju, može pisanim putem da zatraži od Banke viši nivo zaštite svojih interesa u odnosu na sve ili pojedinačnu uslugu, vrstu transakcije, odnosno finansijski instrument.

Prilikom promene kategorije, Banka i klijent zaključuju ugovor, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor.

3.5 Zahtev za razvrstavanje u kategoriju profesionalnih investitora (klijenata)

Član 7.

Mali investitor koji želi da bude tretiran kao profesionalni investitor može pisanim putem da zatraži od Banke niži nivo zaštite svojih interesa u odnosu na sve ili pojedinačnu uslugu, vrstu transakcije, odnosno finansijski instrument.

Prilikom promene kategorije malog investitora u profesionalnog investitora:

- 1) Banka je dužna da:
  - nedvosmisleno i pisanim putem upozori klijenta o smanjenju zaštite njegovih interesa i gubitku prava na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora,
  - proceni da li klijent poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima,
  - zaključi ugovor sa klijentom u pisanoj formi, odnosno aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, odnosno transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi sa kojima klijent želi da bude tretiran kao profesionalni klijent ili da odbije da klijentu prizna status profesionalnog investitora;
- 2) Klijent je dužan da u posebnom dokumentu, koji je odvojen od ugovora, izjavi da je svestan posledica gubitka nivoa zaštite.

Procena kategorije klijenta iz stava 2, tačka 1 ovog člana podrazumeva proveru da li klijent - profesionalni investitor ispunjava najmanje dva od sledećih uslova:

- 1) investitor je izvršio transakcije značajnog obima na relevantnim tržištima, uz prosečnu učestalost od najmanje deset transakcija po kvartalu u toku poslednja četiri kvartala;
- 2) veličina finansijskog portfolija klijenta, koji obuhvata i gotovinske depozite i finansijske instrumente, prelazi 500.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu dinara prema evru koji utvrđuje Narodna banka Srbije;
- 3) investitor radi ili je radio najmanje godinu dana u finansijskom sektoru na poslovima koji zahtevaju poznavanje predviđenih finansijskih transakcija ili usluga.

3.6 Određeni profesionalni investitori

Član 8.

Određeni profesionalni investitori, u svrhu ovog člana, a u skladu sa Zakonom, su investiciona društva, kreditne institucije, društva za osiguranje, UCITS fondovi i njihova društva za upravljanje, druge finansijske institucije koje podležu obavezi dobijanja dozvole, odnosno nadzora u skladu sa zakonima Republike, nacionalne vlade i njihove kancelarije, uključujući javne organe koji se bave javnim dugom na nacionalnom nivou, centralne banke i nadsacionalne organizacije.

Banka može da inicira transakcije ili da stupa u transakcije sa određenim profesionalnim investitorima, a da pri tome nije obavezna da ispunjava uslove iz člana 177. (opšta načela i informacije za klijente), člana 179. stav 1. i st. 5-17 (informacije, oglašavanje i podsticaji u vezi sa pružanjem investicionih ili dodatnih usluga), člana 180. (procena podobnosti i primerenosti), člana 181. st. 1. i 6 (ugovori i izveštavanje klijenata i hipotekarne obveznice), člana 186. (dužnost izvršenja naloga pod najpovoljnijim

uslovima) i člana 187. st. 3-5. (pravila za postupanje sa nalogima klijenata (nalozi sa limitom) Zakona u pogledu ovih transakcija ili dodatnih usluga direktno povezanih sa ovim transakcijama.

Banka može tretirati klijenta kao određenog profesionalnog investitora samo ukoliko klijent da svoju saglasnost, odnosno ako se klijent saglasi ili zahteva da se prema njemu postupa kao prema određenom profesionalnom investitoru, i pri tome se primenjuje sledeći postupak:

- 1) Banka klijentu dostavlja jasno pisano upozorenje o posledicama koje takav zahtev može imati za klijenta, uključujući zaštite koje može izgubiti;
- 2) klijent u pisanom obliku potvrđuje zahtev da se prema njemu postupa kao prema određenom profesionalnom investitoru uopšteno ili u odnosu na jednu ili više investicionih usluga ili transakcija, odnosno vrstu transakcija ili proizvoda, kao i da je upoznat s posledicama zaštite koju može izgubiti zbog tog zahteva.

Banka u odnosu sa određenim profesionalnim klijentima postupa pošteno, pravično i profesionalno, i komunicira na pošten, jasan i neobmanjujući način, uzimajući u obzir prirodu određenog profesionalnog investitora i njegove delatnosti.

Određeni profesionalni investitor može na osnovu člana 194. st. 4. i 5. Zakona da zahteva da prema njemu Banka postupa kao prema klijentu čije poslovanje podleže odredbama članova 177. (opšta načela i informacije za klijente), 179. (informacije, oglašavanje i podsticaji u vezi sa pružanjem investicionih ili dodatnih usluga), 180. (procena podobnosti i primerenosti), 181. (ugovori i izveštavanje klijenata), 182. (podzakonski akt Komisije), 186. (dužnost izvršenja naloga pod najpovoljnijim uslovima) i 187. (pravila za postupanje sa nalogima klijenata) Zakona, i u tom slučaju Određeni profesionalni investitor podnosi Banci zahtev u pisanoj formi i u njemu mora navesti da li traži postupanje kao prema malom investitoru ili profesionalnom investitoru za jednu ili više investicionih usluga ili transakcija, odnosno jednu ili više vrsta transakcija ili proizvoda, a ukoliko određeni profesionalni investitor ne zahteva izričito da se prema njemu postupa kao prema malom investitoru, a Banka je saglasna sa tim zahtevom, Banka prema tom određenom profesionalnom investitoru postupa kao prema profesionalnom investitoru.

Određeni profesionalni investitor može da izričito zahteva da se prema njemu postupa kao prema malom investitoru i u tom slučaju Banka postupa prema tom određenom profesionalnom investitoru kao prema malom investitoru primenjujući odredbe u vezi sa zahtevima za postupanje sa malim/neprofesionalnim investitorima propisanim u Zakonu.

4. INFORMACIJE KOJE BANKA UPUĆUJE KLIJENTIMA I POTENCIJALNIM KLIJENTIMA

Član 9.

Sve informacije, uključujući i marketinške, koje Banka upućuje malim ili profesionalnim ili određenim profesionalnim investitorima - klijentima, kao i potencijalnim klijentima, ili koje distribuiraju na način da je izvesno da će ih primiti postojeći ili potencijalni mali ili profesionalni investitori, kao i određeni profesionalni investitori moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu, a marketinški materijal mora biti jasno označen kao takav.

Neophodno je da informacije iz ovog člana:

- 1) sadrže poslovno ime i sedište Banke;
- 2) veličina slova pri navođenju relevantnih rizika u informacijama mora biti barem jednaka veličini slova koja se pretežno upotrebljava za pružene informacije, a izgledom stranice osigurava se da je takvo navođenje istaknuto;
- 3) moraju biti dovoljne i prikazane tako da će ih verovatno razumeti prosečan klijent ili potencijalni klijent kome su one upućene ili koji će ih verovatno primiti;
- 4) ne smeju sakrivati, umanjivati niti prikrivati važne pojedinosti, navode ili upozorenja;
- 5) dosledno su predstavljene na istom jeziku u svim oblicima informacija i marketinških materijala koji se dostavljaju svakom klijentu, osim ako klijent pristane na to da informacije prima na više od jednog jezika;
- 6) ažurirane su i relevantne za korišćena sredstva komunikacije;
- 7) Ne smeju da sadrže naziv nekog nadležnog organa na način koji bi navodio ili sugerisao odobravanje instrumenta ili usluge Banke od strane tog organa.

Član 10.

Upućivanje informacija kojima se porede Usluge, lica koja pružaju takve usluge ili finansijski instrumenti, je dozvoljeno samo ukoliko:

- 1) je poređenje smisljeno i prikazano na nepristrasan i uravnotežen način;
- 2) su navedeni izvori informacija koji su korišćeni za poređenje;
- 3) su navedene sve ključne činjenice i pretpostavke koje su korišćene za poređenje.

Član 11.

Informacije koje se pružaju klijentima detaljno su uređene Pravilima poslovanja i navedene su u dokumentu „Informacije koje se pružaju klijentima“ koji je prilog Pravilima poslovanja i koji se dostavlja klijentima.

5. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12.

Na sve ono što nije regulisano ovim Pravilnikom primenjuju se odredbe Pravila poslovanja i druga interna akta Banke. Razvrstavanje klijenata i sva druga povezana pitanja detaljno su uređena internim aktom Banke koji se primenjuje na sve ono što nije regulisano ovim Pravilnikom.

Član 13.

Ovaj Pravilnik o razvrstavanju klijenata stupa na snagu danom dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti, a počinje da se primenjuje osmog dana od dana objavljivanja na internet stranici Banke.

Upravni odbor OTP banke Srbija
Predsednik Upravnog odbora, László Wolf